

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Grela

SSN Marcin Krajewski

w sprawie ze skargi M. S.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego w (...) z dnia 1 października 2003 r. sygn. akt I ACa (...)

w sprawie z powództwa M. S.

przeciwko (...) Bank S.A. Oddział w O.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 16 października 2019 r.,

zażalenia skarżącej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

1) oddała zażalenie;

**2) nie obciąża M. S. obowiązkiem zwrotu na rzecz (...) Bank
S.A. Oddział w O. kosztów postępowania zażaleniowego;**

**3) przyznaje adwokat A. K. ze Skarbu Państwa (Sąd
Apelacyjny w (...)) kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł wraz z
należnym podatkiem VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc
prawną udzieloną z urzędu M. S. w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z powództwa M. S. przeciwko (...) Bankowi Spółce Akcyjnej w W. odrzucił skargę powódki o wznowienie postępowania zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 1 października 2003 r.

W zażaleniu na to postanowienie M. S. zarzuciła naruszenie przepisów postępowania to jest: art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez wewnętrzną sprzeczność uzasadnienia zaskarżonego postanowienia oraz sprzeczność uzasadnienia orzeczenia z jego sentencją uniemożliwiającą kontrolę; art. 410 § 1 k.p.c. przez nieprawidłowe uznanie, że skarga o wznowienie postępowania została wywiedziona po ustawowym terminie, podczas gdy skarżąca zachowała przepisany termin; art. 409 i 410 § 2 k.p.c. poprzez niezastosowanie tych przepisów, w sytuacji gdy Sąd Apelacyjny w (...) miał możliwość, aby zobowiązać skarżącą do uprawdopodobnienia okoliczności stwierdzenia zachowania przez nią terminu lub dopuszczalności wniesienia skargi o wznowienie, w sytuacji, kiedy to występująca w postępowaniu skarżąca działała samodzielnie i nieporadnie, na który to fakt wskazywała w uzasadnieniu tej skargi i w efekcie wymagała ochrony prawnej; „art. 403 § 3 k.p.c.” poprzez niesłuszne uznanie, że skarżąca powódka nie wskazała na wykrycie przez nią prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo na wykrycie takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, w sytuacji gdy wskazała na wyrok skazujący byłego pracownika Banku w postępowaniu o sygn. akt III K (...), a które to orzeczenie uprawomocniło się w 2014 r., tzn.: po zakończeniu spraw toczących się przed Sądem Okręgowym w O. i Sądem Apelacyjnym w (...), w których skarżąca była stroną powodową.

We wnioskach żaląca domagała się zmiany zaskarżonego postanowienia przez przyjęcie jej skargi o wznowienie postępowania do rozpoznania lub uchylecia tego postanowienia w całości.

W odpowiedzi na to zażalenie pozwana Bank (...) S.A. w W. wniosła o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest bezzasadne.

Wniesienie skargi o wznowienie postępowania, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, ograniczone jest terminem, którego przekroczenie skutkuje jej odrzuceniem na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. W efekcie zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. sąd w pierwszej kolejności bada, czy skarga ta została wniesiona w terminie, a więc, czy dochowano zarówno terminu wskazanego w art. 407 k.p.c. jak też w art. 408 k.p.c. Przewidziany art. 407 § 1 k.p.c. trzymiesięczny termin rozpoczyna bieg od dnia, w którym stało się możliwe złożenie skargi, co następuje w dniu pozyskania przez stronę wiedzy w przedmiocie istnienia określonej podstawy do wznowienia postępowania. Przepis ten przewiduje, w rezultacie, czasowe ograniczenie dopuszczalności skargi w powiązaniu z przyczyną wznowienia. Z art. 408 k.p.c. wynika, natomiast, drugi, dziesięcioletni, prekluzyjny termin, przed upływem którego w ogóle możliwe jest skuteczne wystąpienie ze skargą. W odniesieniu do podstawy obejmującej pozbawienie strony możliwości działania nie ma terminu ograniczającego w bezwzględny sposób dopuszczalność wniesienia skargi. Do tej podstawy odnosi się jedynie trzymiesięczny termin ograniczający z art. 407 § 1 k.p.c. Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy należy uznać, że Sąd Apelacyjny w (...) prawidłowo uznał, że termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania przez M. S., przy wskazanej przez nią podstawie wniesienia upłynął bezskutecznie. Skarżąca nie dochowała, bowiem, trzymiesięcznego terminu do wywiedzenia skargi o wznowienie postępowania, który rozpoczął swój bieg od dnia, w którym to miałyby się dowiedzieć o podstawie wznowienia postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 1 października 2003 r. Wymaga zarazem podkreślenia, że od dnia 1 października 2003 r., w której to dacie został wydany wyrok Sądu II instancji w sprawie z powództwa, w szczególności M. S. przeciwko Bank (...) S.A. w W. do dnia wniesienia przedmiotowej skargi o wznowienie, co nastąpiło w dacie 30 października 2018 r. (data stempla pocztowego na kopercie, k.

9 akt sprawy), upłynęło ponad 15 lat. Nadto zgodnie z art. 408 k.p.c. po upływie 10 lat od uprawomocnienia się wyroku wygasa prawo wznowienia postępowania, tj. w istocie zgłoszenia roszczenia o charakterze restytucyjnym, za wyjątkiem sytuacji, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana, co nie miało jednak miejsca w przedmiotowej sprawie. W efekcie, w istocie zawity, termin wskazany w art. 408 k.p.c., w odróżnieniu od terminów ustawowych prawa procesowego, nie podlega przywróceniu (por.: postanowienie SN z dnia 14 kwietnia 1999 r., II UKN 178/99, OSNAPiUS 2000, nr 15, poz. 599; postanowienie SN z dnia 11 maja 2012 r., II CZ 2/12, nie publ.; postanowienie SN z dnia 13 lutego 2015 r., II CZ 98/14, nie publ.; postanowienie SN z dnia 28 sierpnia 2013 r., V CO 59/13, OSNC 2014, nr 5, poz. 51). Mając powyższe na względzie stwierdzić należy, że Sąd Apelacyjny w (...) na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. słusznie odrzucił przedmiotową skargę o wznowienie postępowania, jako spóźnioną, gdyż wniesioną w dniu 30 października 2018 r. Wobec powyższego jako bezzasadne należy zakwalifikować również zarzuty zażalenia dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego tzn.: art. 409 i 410 § 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie oraz „art. 403 § 3 k.p.c.”, przy czym Sąd Najwyższy jedynie ubocznie zauważa, że powołany przez skarżącą przepis art. 403 § 3 k.p.c. został z dniem 1 lipca 2009 r. uchylony przez art. 1 pkt 6 lit. b) ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. (Dz.U.2008.234.1571). Stwierdzić bowiem należy, że nawet gdyby miała miejsce chociażby jedna ze wskazanych przez skarżącą okoliczności (np.: wyrok zapadły w postępowaniu karnym dotyczący byłego pracownika Banku), to i tak wywiedziona przez nią skarga o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 1 października 2003 r. podlegałaby odrzuceniu, z uwagi na rygor przewidziany w art. 408 k.p.c., co, w konsekwencji, kończy rozważania odnośnie tych zarzutów przedmiotowego zażalenia. Nie odniósł również skutku zarzut naruszenia art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez wewnętrzną sprzeczność uzasadnienia zaskarżonego postanowienia oraz sprzeczność uzasadnienia orzeczenia z jego sentencją uniemożliwiającą kontrolę. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyczerpująco wyjaśniono, że uzasadnienie spełnia istotną rolę porządkującą, obligując stosującego prawo do prawidłowej i pełnej rekonstrukcji stanu faktycznego pod kątem jego dalszego

przyrównania do miarodajnej normy prawa materialnego i ustalenia na tej podstawie ostatecznego wyniku sprawy. Dlatego też składające się na uzasadnienie dwie podstawy rozstrzygnięcia: faktyczna i prawna, tworzą łącznie jedną całość, którą powinna cechować wewnętrzna spójność, tak aby nie było zasadniczych wątpliwości co do tego, jaki stosunek faktyczny i w jaki sposób sąd wiążąco uregulował (por. np.: wyrok z dnia 28 stycznia 2008 r. (IV CNP 182/07, niepubl.). Tej kompleksowości nie zabrakło uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, bowiem zawiera ono dostateczne przedstawienie motywów rozstrzygnięcia oraz prezentację i powołanie regulacji prawnych dotyczących terminu przewidzianego na skuteczne wywiedzenie skargi o wznowienie postępowania, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, z uwagi na przywołane okoliczności wznowienia postępowania.

Mając to wszystko na względzie należało na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ §3 k.p.c. oddalić zażalenie, przyznając wynagrodzenie pełnomocnikowi z urzędu, świadczącemu skarżącej nieopłaconą pomoc prawną na podstawie § 4 w zw. z § 8 pkt 7) i §16 ust. 2 pkt 2) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążenia skarżącej kosztami postępowania zażaleniowego.

aj